

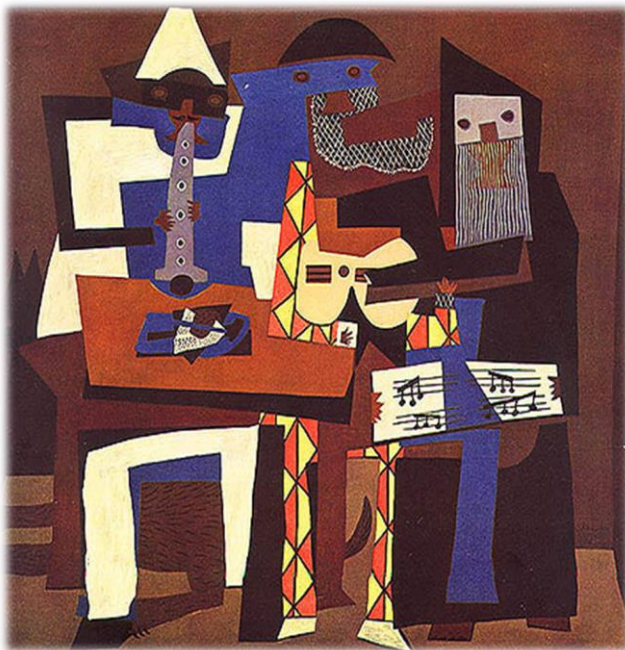
หลักการวาดภาพแสดงทัศนียภาพ

๑. ความลึกของตาแบบ ๓ มิติ

การสร้างภาพความลึกของตาแบบ ๓ มิติ มีวิธีการ ดังนี้

๑.๑ การศึกษาจากภาพบรรยากาศ (Atmospheric Perspective)

ภาพบรรยากาศ หรือภาพทิวทัศน์ คือ ทัศนียภาพที่เกิดขึ้นจากการมองเห็นสิ่งที่อยู่ไกลออกไป เช่น ภูเขา ต้นไม้ เป็นต้น ซึ่งอาจดูไม่ชัดเจน เนื่องจากมีตัวกลาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะกั้นขวางแสงสะท้อนจากวัตถุ ทำให้แสงสะท้อนถึงนัยน์ตาได้น้อย ส่งผลให้มองเห็นวัตถุไม่ชัดเจน

๑.๒ ใช้การซ้อนทับ (Overlapping)

วิธีการนี้เป็นวิธีการพื้นฐานในการสร้างความลึกของตา สามารถทำได้โดยนำวัตถุชิ้นหนึ่งไปวางไว้ด้านหน้าวัตถุที่ต้องการศึกษาอีกชิ้นหนึ่ง โดยจัดวางในลักษณะการซ้อนทับ หรือวางเหลื่อมกัน จะทำให้มองเห็นว่ามีวัตถุชิ้นหนึ่งวางอยู่ด้านหน้า และบังวัตถุที่ดูเหมือนอยู่ข้างหลังบางส่วน

๑.๓ เน้นรายละเอียดและเส้นขอบ (Details & Edges)

ในการวาดภาพแสดงทัศนียภาพ ผู้วาดจะต้องวาดให้สิ่งที่อยู่ไกลออกไปมีสีจางลง ดูไม่ชัดเจน และต้องวาดให้สิ่งที่อยู่ใกล้เข้ามามีสีเข้มขึ้น ดูชัดเจน สามารถเห็นรายละเอียดได้มากกว่า เพื่อให้ภาพที่วาดดูคล้ายกับของจริงมากขึ้น

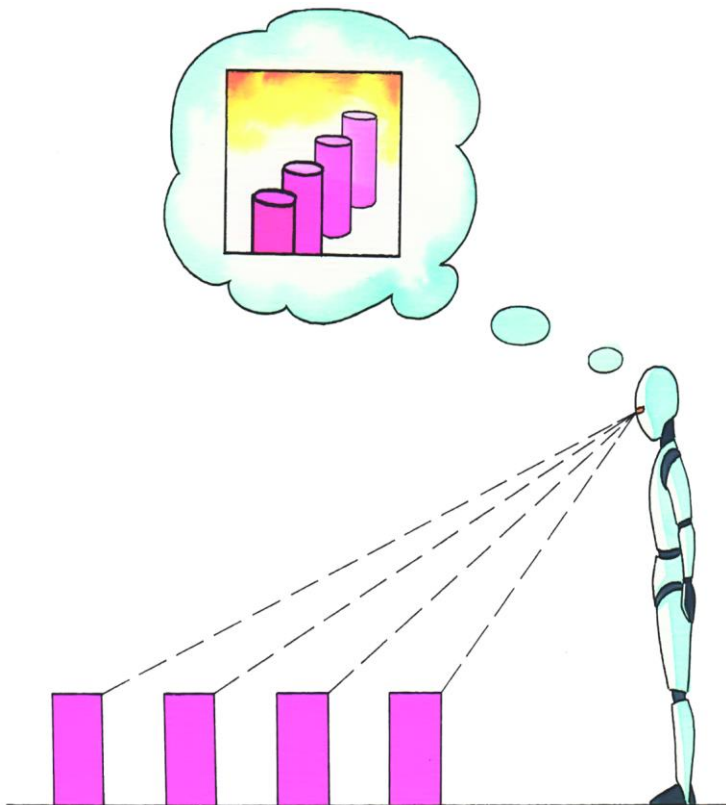
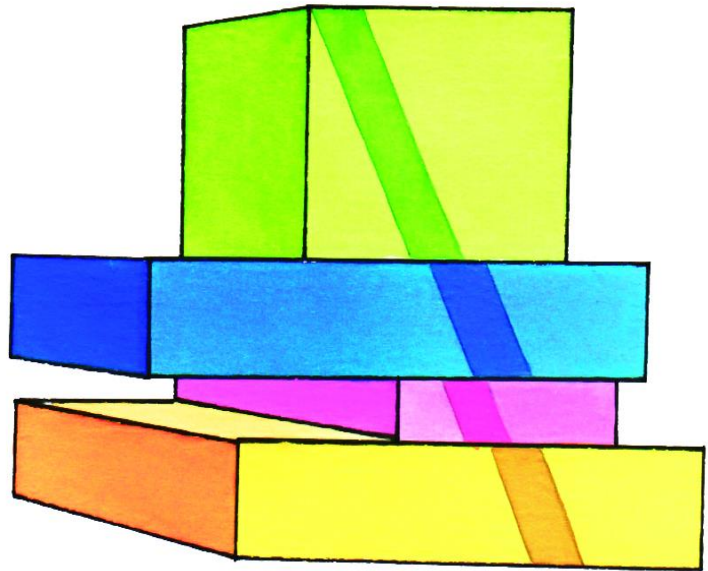
๑.๔ สัมผัสขนาดและช่องว่าง (Size & Space)

เราสามารถสังเกตได้ว่าวัตถุ ๒ ชั้นที่มีขนาดและรูปทรงแบบเดียวกันจะมีขนาดเท่ากันเมื่อตั้งอยู่ห่างจากเราเท่ากัน แต่เมื่อเลื่อนชั้นใดชั้นหนึ่งให้ไกลออกไป เราก็จะพบว่าวัตถุชั้นนั้นมีขนาดเล็กลง ดังนั้น เมื่อเราเห็นวัตถุ ๓ ชั้น ที่มีรูปทรงเหมือนกัน แต่มีขนาดแตกต่างกันชั้นที่ใหญ่กว่าจะดูเหมือนวางอยู่ใกล้กว่าชั้นที่เล็ก ซึ่งอยู่ห่างออกไป

๑.๕ เล่นกับโครงสร้าง (Modeling)

การเล่นกับแสงเงาผ่าน
โครงสร้าง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพใน
การมองเห็นรูปทรงของวัตถุนั้นๆ ได้
ชัดเจนขึ้น โดยจะสังเกตได้จากเงาที่
ทอดผ่านโครงสร้าง ซึ่งเงาจะทอดผ่าน
ไปบนพื้นผิวของวัตถุตามความลึก
ความนูนที่ปรากฏให้เห็นด้วยสายตา
เช่น เงาที่ทาบบนกล่องที่วางซ้อนกัน
จะทำให้จินตนาการถึงรูปทรง ความลึก
ตื้นและความลาดเอียงของกล่องนั้นๆ
ได้ เป็นต้น

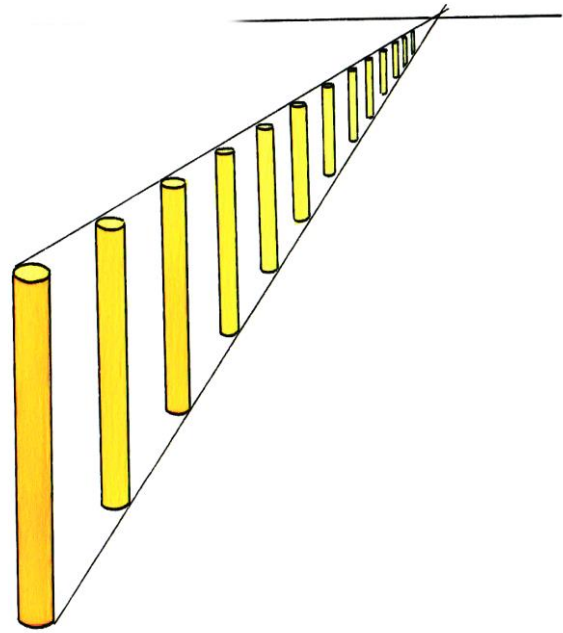
๑.๖ ใช้การมองตำแหน่งในแนวดิ่ง (Vertical Locations)

หากจินตนาการว่า กำลังยืนอยู่
บนพื้นที่ราบและมองไปตามพื้นข้างหน้า
ในระยะที่ไกลจะพบว่าวัตถุที่วางอยู่บน
พื้นที่ที่อยู่ห่างออกไปนั้น จะดูเหมือน
ค่อยๆ เลื่อนขึ้นสู่เส้นขอบฟ้า
ถ้าต้องการให้วัตถุที่มีขนาดเท่ากันดู
เหมือนกับว่าอยู่ห่างออกไป สามารถทำ
ได้โดยจัดวางให้วัตถุเลื่อนขึ้นสูงจาก
ระดับพื้นระนาบตามสัดส่วน ภาพวัตถุ
อยู่สูงขึ้นไปจากแนวระนาบมาก วัตถุนั้น
ก็จะดูห่างออกไปมาก

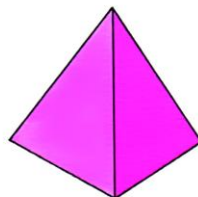
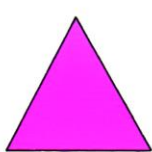
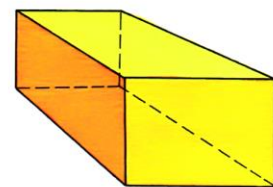
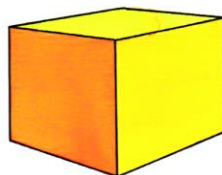
๒. หลักการวาดภาพแสดงทัศนียภาพ

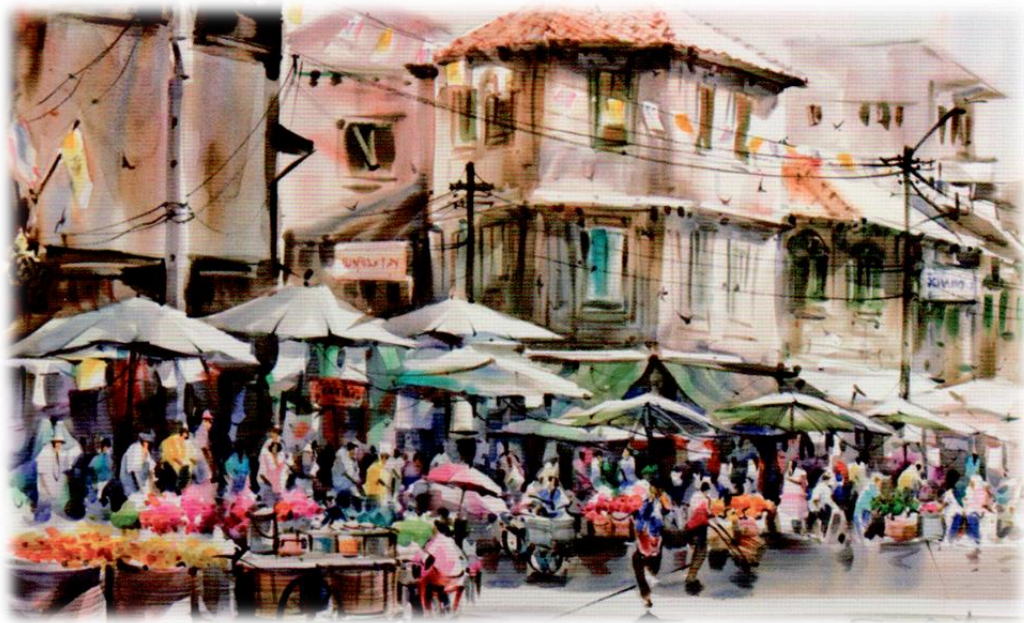
มีหลักการสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน คือ การใช้เทคนิคการวาดภาพที่มีความลึกวงตา เพื่อสร้างภาพแบบ ๓ มิติ บนพื้นผิวระนาบ ๒ มิติ เพื่อให้ภาพที่ถ่ายทอดดูสมจริงคล้ายกับภาพที่เห็นจริงด้วยสายตา

การวาดภาพที่แสดงทัศนียภาพเป็นเรื่องของการเลียนแบบความจริง เมื่อมองออกไปในโลกแห่งความเป็นจริง จะพบว่าวัตถุมีขนาดเล็กลงเมื่ออยู่ห่างไกลออกไป และมีระยะห่างสม่ำเสมอ เช่น เสารั้ว จะสังเกตเห็นว่าเสาแต่ละต้นจะอยู่ใกล้กันมากขึ้นเมื่อแนวรั้วอยู่ห่างออกไป เป็นต้น

การวาดภาพที่แสดงทัศนียภาพ คือ การวาดภาพที่สร้างความลึกวงตา ที่มีทั้งระยะใกล้และไกลบนพื้นผิวระนาบ ๒ มิติ โดยสามารถเรียนรู้จากการสังเกต เพื่อทำความเข้าใจในหลักการได้ วัตถุที่เราต้องการวาดให้มีความลึกวงตาแบบ ๓ มิติ จะต้องอาศัยจินตนาการมองให้เป็นรูปทรงที่มีความโปร่งใส สามารถเห็นสัดส่วนที่อยู่ภายในวัตถุได้ แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นรูปทรงที่มีความสมบูรณ์

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการวาดภาพแสดงทัศนียภาพ คือ ไม่ต้องเคร่งครัดในเรื่องของการใช้จินตนาการในการถ่ายทอดผลงาน และหลักการวาดภาพแสดงทัศนียภาพให้มากจนเกินไป เพราะจะทำให้ภาพที่ได้แม้ว่าจะดูสวยแต่อาจดูแข็งทื่อและไม่มีชีวิตชีวาได้

๓. วิธีวาดภาพแสดงทัศนียภาพ

การวาดภาพที่แสดงทัศนียภาพมีวิธีการวาดหลายแบบ สำหรับในระดับชั้นนี้เป็นการเรียนรู้วิธีการเบื้องต้น เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการวาดภาพระบายสีภาพวัตถุ หรือภาพทิวทัศน์ต่อไป ดังนี้

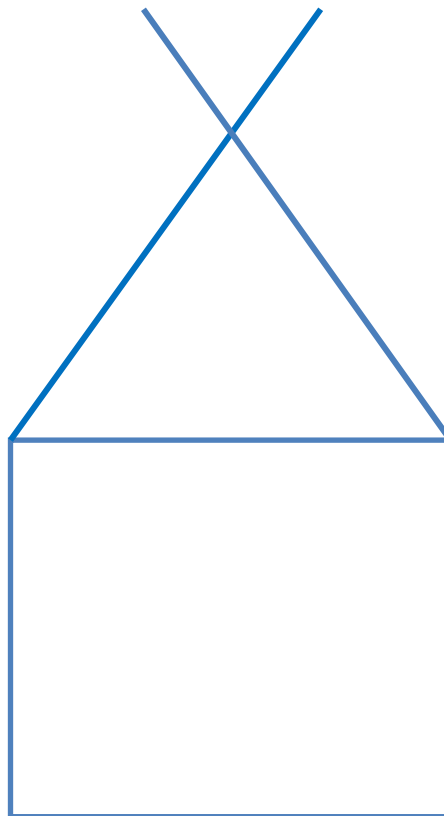

๓.๑ การวาดภาพทัศนียภาพแบบจุดเดียว

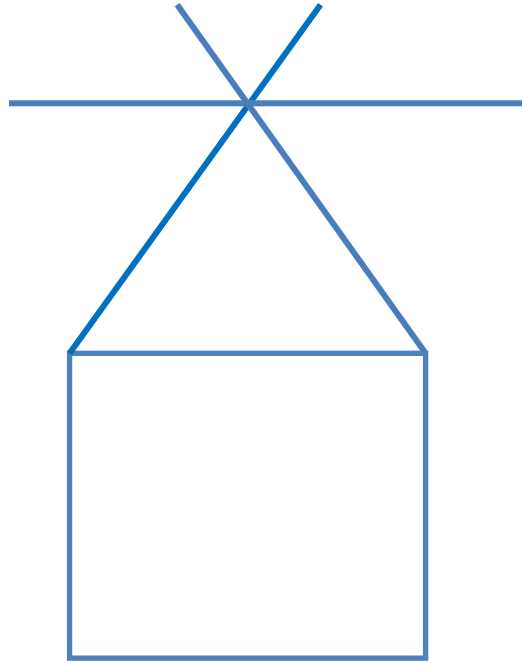
วิธีนี้ใช้วิธีการมองแบบจุดรวมสายตา หรือจุดลั้บตาเพียงจุดเดียวในการวาดภาพ โดยมีขั้นตอนในการวาด ดังนี้

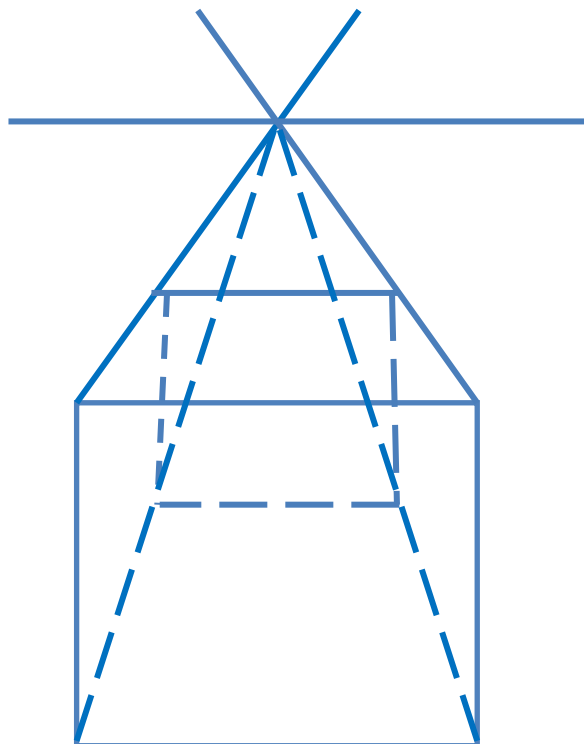
ขั้นที่ ๑ ร่างรูปทรงทั่วไปของด้านหน้ากล่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์

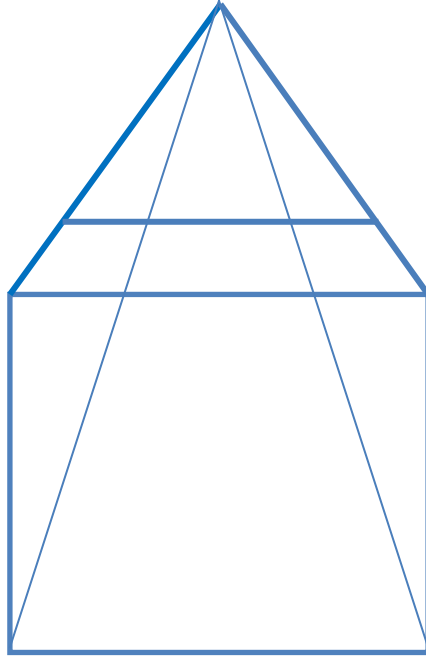
ขั้นที่ ๒ ลากเส้นตรงจากมุมบนทั้ง ๒ ของภาพให้ทำมุมกับเส้นขอบบน โดยให้เส้นตรง ทั้ง ๒ ไปตัดกันจนเกิดจุดตัดเหนือบริเวณภาพ

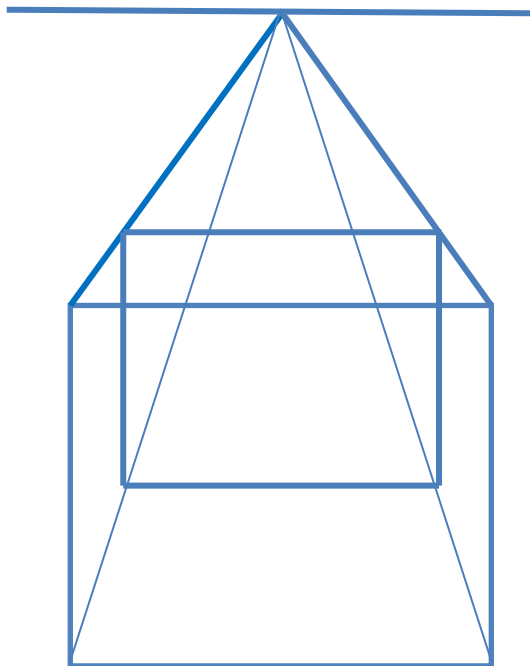
ขั้นที่ ๓ ลากเส้นขนานกับขอบบนผ่านจุดตัดนั้น โดยสมมติให้เป็นเส้นระดับสายตา และจุดตัดคือ จุดรวมสายตา

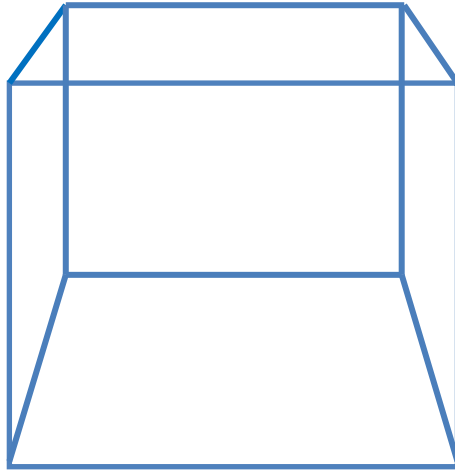
ขั้นที่ ๔ ลากเส้นขนานระหว่างเส้นระดับสายตาและขอบด้านบนของลูกบาศก์ จะเห็นพื้นผิวด้านบนของกล่อง ถ้าตัดเส้นขอบทุกเส้นของกล่องให้ชัดเจน เราจะได้ภาพแสดงทัศนียภาพแบบจุดเดียวที่สมบูรณ์

ขั้นตอนการวาดภาพภายในกล่องทำต่อเนื่องจากขั้นที่ ๓ ดังนี้
ขั้นที่ ๑ ให้ลากเส้นร่างจากมุมล่างทั้ง ๒ ของภาพไปยังจุดรวมสายตาด้านบน

ขั้นที่ ๒ ลากเส้นตั้งจากมุมบนทั้ง ๒ ด้านหลังให้ตัดกับเส้นที่ลากในขั้นที่ ๑
จะเห็นภาพด้านกว้างของผนังกล่องด้านหลัง

ขั้นที่ ๓ ลากเส้นนอนเชื่อมมุมด้านล่างทางซ้ายและขวาของพื้นที่ด้านหลัง
จะได้พื้นของผนังกล่องด้านล่าง และได้ภาพทัศนียภาพแบบจุดเดียวภายในกล่องที่สมบูรณ์

๓.๒ การวาดภาพแสดงทัศนียภาพแบบ ๒ จุด

การวาดภาพทัศนียภาพแบบ ๒ จุด จะมีเฉพาะความสูงเท่านั้นที่ขนานไปกับระนาบของภาพ ส่วน
บริเวณด้านข้างของภาพจะมองเห็นลึกเข้าไปในภาพ ซึ่งในการวาดภาพจะต้องเพิ่มเส้นต่อและจุดรวมสายตาก็
จุดหนึ่งให้อยู่บนเส้นระดับสายตาเดียวกัน การเลื่อนให้ใกล้กัน หรือห่างออกของจุดรวมสายตาทั้ง ๒ จะส่งผล
ให้มองเห็นด้านข้างน้อยลง หรือมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งบริเวณด้านข้างทั้ง ๒ อาจไม่จำเป็นต้องมองเห็น
องค์ประกอบของภาพเท่ากันก็ได้

๔. การวาดภาพทิวทัศน์และภาพคนที่แสดงทัศนียภาพ

๔.๑ การวาดภาพทิวทัศน์ที่แสดงทัศนียภาพ

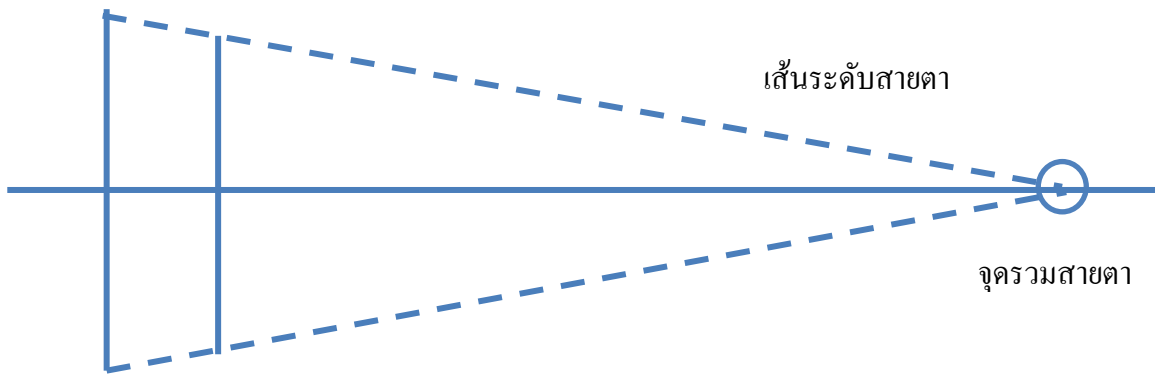
การวาดภาพทิวทัศน์ของสิ่งที่มีขนาดเท่ากันและมีระยะห่างเท่าๆ กัน จะใช้หลักในการวาด ดังนี้

เส้นระดับสายตา

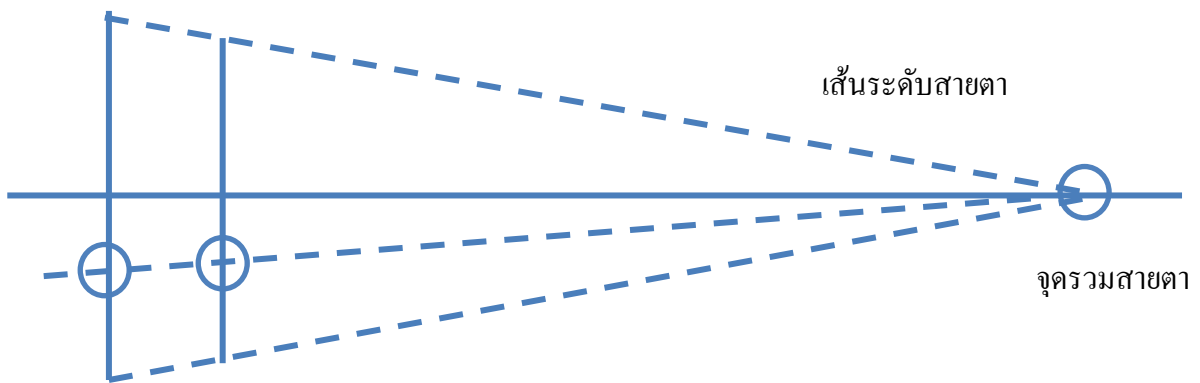

จุดรวมสายตา

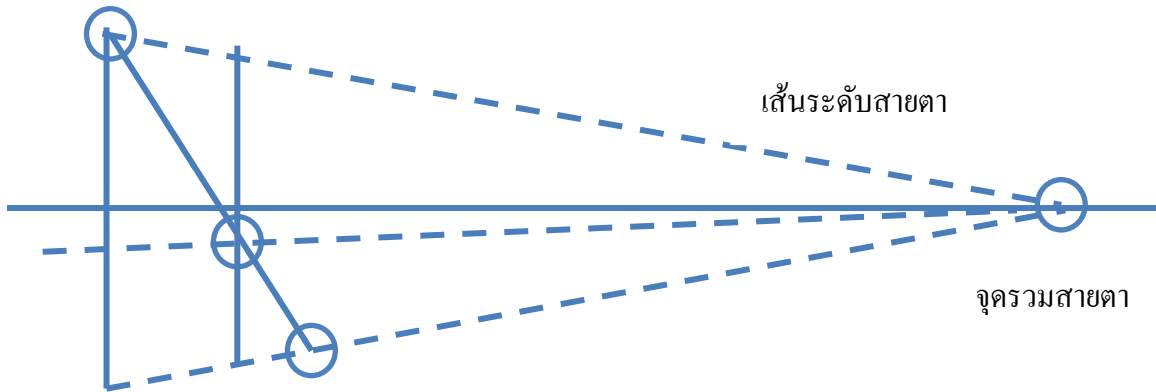
ขั้นที่ ๑ ให้เริ่มจากการลากเส้นนอนเป็นเส้นระดับสายตา กำหนดจุดรวมสายตาบนเส้นนั้นทางขวามือ ซึ่งมองดู
แล้วบรรดาเสาทั้งหมดจะวิ่งไปหา จากนั้นลากเส้นตั้งโดยสมมติให้เป็นเสาต้นแรกไว้ในตำแหน่งที่ต้องการ

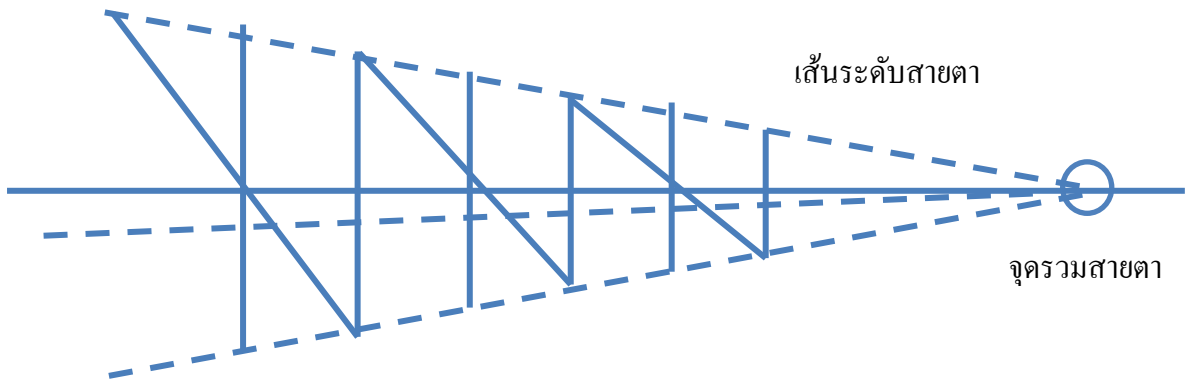
ขั้นที่ ๒ ลากเส้นร่างจากโคนเสาและยอดเสาดันแรกไปยังจุดรวมสายตา โดยใช้เส้นร่างทั้ง ๒ เป็นแนวความสูงของเสาทุกต้นที่จะวาดต่อไป ใช้การวัดด้วยสายตา คาดคะเนระยะห่างของเสาดันที่ ๒ กับเสาดันแรก แล้วลากเส้นดิ่งแทนเสาดันที่ ๒ ณ ตำแหน่งที่คาดคะเนไว้

ขั้นที่ ๓ หาจุดกึ่งกลางของเสาดันแรก ลากเส้นร่างจากจุดนั้นไปยังจุดรวมสายตา ซึ่งเส้นนี้จะตัดเสาดันที่ ๒ ที่จุดกึ่งกลางเสา เช่นเดียวกัน

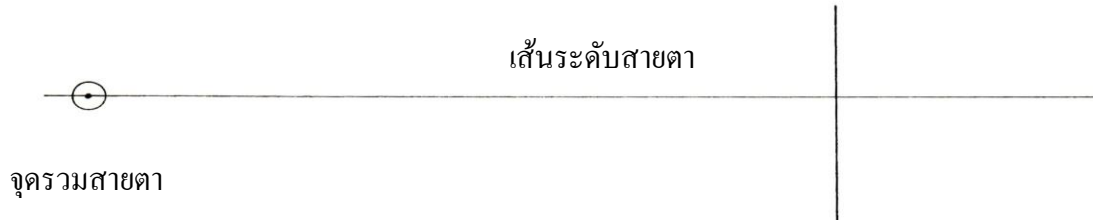
ขั้นที่ ๔ ลากเส้นร่างจากยอดเสาต้นแรกผ่านจุดกึ่งกลางของเสาต้นที่ ๒ มาตัดเส้นฐานด้านล่าง ซึ่งจุดตัดนี้จะเป็นตำแหน่งของโคนเสาต้นถัดไปลากเส้นตั้งจากฐานเสานั้นขึ้นไป ตัดเส้นยอดเสาจะได้เป็นเสาต้นที่ ๓

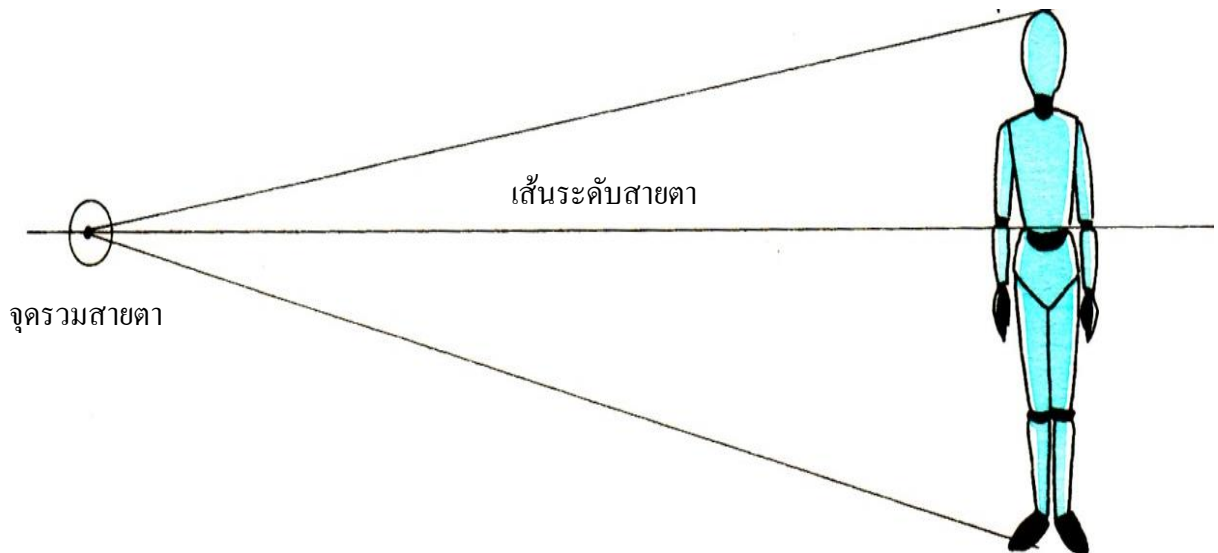
ขั้นที่ ๕ ใช้วิธีการเดียวกันนี้ซ้ำๆ จนกว่าจะได้เสาที่เหลือทั้งหมด

๔.๒ การวาดภาพคนที่แสดงทัศนียภาพ

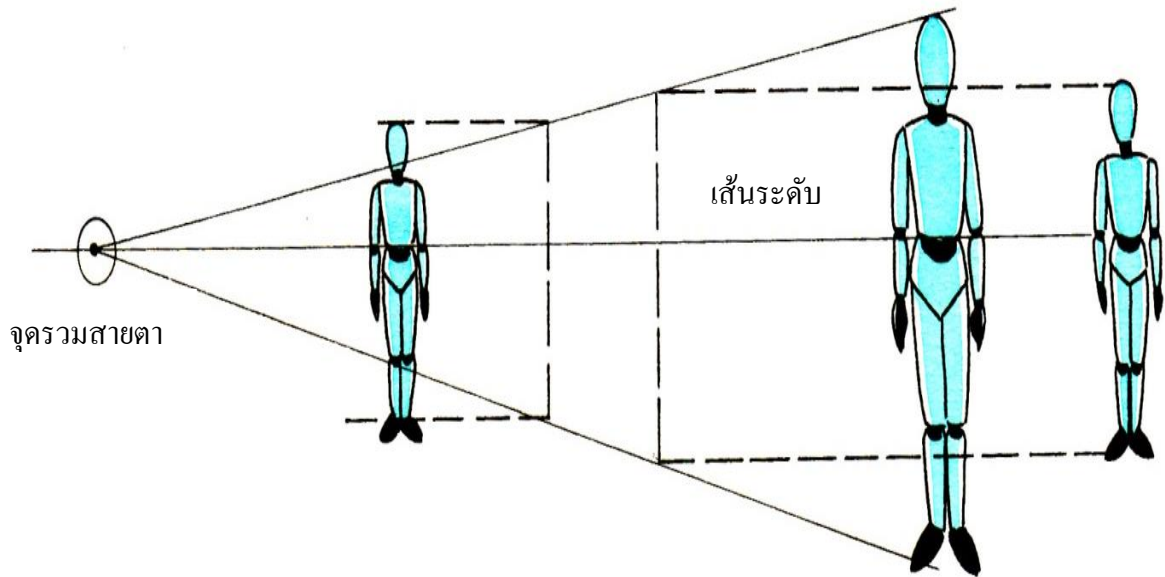
ภาพของคนเมื่ออยู่ในระยะที่ห่างออกมาจะมีขนาดเล็กลงไปเรื่อยๆ แต่ถ้าภาพนั้นมีคนหลายคนยืนอยู่ในพื้นระนาบของภาพตามตำแหน่งต่างๆ ผู้วาดจะต้องจัดสัดส่วนให้ถูกต้องเมื่อเทียบกับจำนวนคนในภาพ เพื่อให้ดูสอดคล้องกัน ซึ่งมีวิธีในการวาด ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ลากเส้นนอนเป็นเส้นระดับสายตา กำหนดจุดรวมสายตาให้อยู่ทางด้านซ้ายมือ ใช้เส้นตั้งเป็นตัวกำหนดความสูงของคนภาพแรก จากนั้นร่างภาพคนเบาๆ

ขั้นที่ ๒ ลากเส้นจากส่วนบนสุดและล่างสุดของเส้นแทนความสูงของคนกลับไปยังจุดรวมสายตา

ขั้นที่ ๓ ใช้ภาพของคนแรกและเส้นระดับสายตาเป็นแนวทางในการวาดภาพคนอื่นๆ ที่ยืนอยู่ในตำแหน่งต่างกัน โดยมีระยะห่างระหว่างเส้นแนวนบนและล่างเป็นตัวกำหนดความสูงของภาพคนอื่นๆ ที่เหลือ

๕. การกำหนดเงาของวัตถุ

เมื่อมีแหล่งกำเนิดแสง ก็จะทำให้เกิดเงาของวัตถุที่เกิดจากจุดรวมสายตาเดียวกัน โดยจุดรวมสายตาจะอยู่ที่แหล่งกำเนิดแสงในแนวตั้งบนพื้นผิวที่วัตถุวางอยู่พอดี โดยแสงจะเดินทางเป็นเส้นตรงไปกระทบกับวัตถุที่ขวางกั้นอยู่ วัตถุจะขวางแสงไม่ให้เดินทางต่อไปได้ ทำให้เกิดเงาขึ้น ซึ่งเงาแต่ละเงาจะมีรูปร่างตามวัตถุนั้นๆ โดยความยาวของเงาวัตถุที่ตกทอดบนพื้นผิวจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับตำแหน่งของแหล่งกำเนิดแสง ถ้าแหล่งกำเนิดแสงอยู่เหนือวัตถุมาก เงาก็จะยิ่งหดสั้นมาก